

ssdd

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS 2023

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

2023-ban gyerekek és fiatalok számára **387 részvételi színházi játékot** valósítottunk meg. Ebből **152 TiE előadás** volt és **199 ARS dráma**. A hozzánk látogatók több, mint **170 oktatási-nevelési intézményt** képviseltek, számuk összességében mintegy **9500 fő** volt. Felnőtt közönség számára **36 résztvevő színházi előadást** valósítottunk meg. **2 új TiE-bemutatót** tartottunk gyerekek és fiatalok számára (Fehérlófia; Szülőjavító), **2 új** felnőtteknek szóló előadásunk született (Vitaszínház; Petőfi_Playlist).

Társulatunk a hazai színházi nevelés úttörőjének számító TiE¹ műfajához tartozó komplex előadásokat készíti, e műfajnak csoportunk az egyik legjelentősebb hazai és európai reprezentánsa. Emellett a komplex dráma és a közösségi színház területén is alkotunk, többféle részvételi és devised színházi műfajjal, formával kísérletezünk. A Káva csapata 1997 óta végzi iskolateremtő munkáját, 2023 őszén a **27. évadot** kezdtük. A kezdetektől színházművészet, pedagógia és szociológia határán létezünk, munkánkkal folyamatosan és következetesen igyekszünk bizonyítani e három terület ideológiáktól mentes érdemi összekapcsolhatóságát.

I. ÖSSZESÍTÉSEK – TiE-előadások

2023-ben **152 komplex színházi nevelési előadást** valósítottunk meg az 5-18 éves korosztály számára. Előadásainkat Budapesten és vidéken mutattuk be, melyekre a fiatalok több, mint 100 különböző oktatási-nevelési intézményből érkeztek.

2 új bemutatót tartottunk (Fehérlófia; Szülőjavító).

Repertoárunk **17-féle (!) előadásból** állt:

- **Nem lehetetlen lenni** - középiskolásoknak a fiatalok társadalomban betöltött szerepéről
- **Troll** - középiskolásoknak a valós és virtuális világok találkozásáról
- **Vakfolt** - középiskolásoknak a természettel való együttélésről
- **Tükörben** - középiskolásoknak az identitáskeresés témaköréről
- **A muter meg dzsinnek** - 12-14 éveseknek a szenvedélybetegségről a családban
- **Jégföld** - középiskolásoknak a demokrácia erejéről és gyengeségéről
- **Fehérlófia** – az általános iskolások 1-2. osztályosainak a barátság, cserbenhagyás fogalmairól
- **Talpuk alatt**: középiskolásoknak a hagyomány és innováció fogalmáról (koprodukciós ea.)
- **Szemfényvesztő**: óvodásoknak és 1. osztályosoknak a megbélyegzésről és megtevesztésről
- **Labirintus**: általános iskolák felső tagozatosainak a művészet szabadságáról
- **Fényeskedjék neki** középiskolásoknak a gyász és a hibák / hibázás problematikájáról
- **Borka** – színház a legkisebbeknek (2-5 évesek)
- **Reunion** – középiskolásoknak a fogyasztási szenvedélyről

¹ TIE = Theatre in Education (komplex színházi nevelési program), a magyarországi színházi nevelési műfajok talán legjelentősebbike, kidolgozott módszertannal, néhány professzionális társulattal, nagyon komoly hazai és nemzetközi eredményekkel.

ssdd

- **Szülőjavító** – az általános iskolák 6-7. osztályosainak a szabadság és keretek fogalmairól
- **Megzabállak!** – középiskolásoknak a párkapcsolatok hatalmi viszonyairól
- **Tower of Babel** – nemzetközi előadás a környezetvédelemről, a Föld jövőjéről
- **Petőfi_playlist** – versszínházi előadás középiskolásoknak Petőfi verseiből

Minden előadásunk elérhetősége: <https://kavaszhaz.hu/eloadasok/>

II. ARS DRÁMAÓRÁK

A TiE-előadások mellett a másik fő tevékenységünk az ún. komplex drámaórák (ARS drámaórák megvalósítása). Általános és középiskolai osztályok, különböző csoportok, szervezetek tagjai számára rendszeresen kínálunk és készítünk olyan drámás játékokat, melyek elvi alapjai megegyeznek a TiE előadások elvi alapjaival és az alkalmazott módszerekben is nagyon sok a hasonlóság. Ezek a játékok rendszerint két színész-drámatanár segítségével akár az iskolai térben is megvalósulhatnak, technikai igényeik rendszerint nagyon alacsonyak. Természetesen itt is történetekkel, helyzetekkel és színházi eszköztárral dolgozunk. A komplex színházi játékok során nem hagyományos szerepet kínálunk nézőinknek. Az előre elkészített színházi jeleneteket / jelenetsorokat újra és újra megszakítja egy-egy interaktív játék, melynek célja, hogy a nézők-résztvevők érzelmeiken keresztül közösen gondolkodjanak és cselekedjenek, fórumot teremtve arra, hogy egy fontos emberi problémát megvizsgáljanak és alkotó módon kifejezzék a felkínált problémához való viszonyukat.

Drámaóra-repertoárunk 2023-ban: Tisztás, Játsszóter, Fű alatt, Plasztik, A világ, ahogyan mi látjuk, A talált ruha.

Ehhez a blokkhoz sorolhatjuk Neringa diákszínjátszó csoportunk foglalkozásait is. Ezekkel együtt összes programszámunk ebben a blokkban: 199 program.

III. SPECIÁLIS SZÍNHÁZI PROJEKTEK

JUVENTAS projekt – színház és dráma alkalmazás a bűnmegelőzés szolgálatában

Több évvel ezelőtt Magyarországon egyedülálló komplexitású színházi és drámapedagógiai projekt-sorozatba kezdtünk a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács és a Belügyminisztérium támogatásával.

Juventas IV. és V.

Jelenleg is tartó projektünkben szerves folytatását kínáltuk JUVENTAS I., II. és III. projektünknek.

Építünk a korábbi évek tapasztalatára és értelemszerűen saját projektjeink már látható eredményeire, azokat a módszereket is használjuk, amelyekről a bebizonyosodott, hogy ezen a területen működőképesek. Projektünkben több, egymástól jelentősen eltérő drámapedagógiai és részvételi színházi módszert is használtunk és arra koncentráltunk, hogy ezek beépüljenek a célcsoportok mindennapjaiba, valamint, hogy segítsük a területen dolgozó sokféle szakember közös munkáját.

Partnerszervezetek:

- Káva Kulturális Műhely Egyesület
- EMMI Aszódi Javítóintézete
- Hintalovon Alapítvány

Három modulban, különböző célcsoportoknál, több különböző performatív drámás módszert alkalmazunk, bizonyítva ezek működőképességét és beágyazhatóságát a bűnmegelőzés területén.

A JUVENTAS projektek elérhetősége: <https://kavaszhaz.hu/juventas-iii/>

ssdd

ÁLLAMPOLGÁRI SZÍNHÁZ

A Káva 2019. februárjában, főként a Staatsschauspiel Dresden, Bürgerbühne (Drezda, Németország) munkájából való inspirálódás hatására - indította el ÁLLAMPOLGÁRI SZÍNHÁZ néven színházi foglalkozás-sorozatát. Ha elméleti keretben akarjuk elhelyezni amit csinálunk, akkor hivatkoznunk kell a DEvised THEATRE és az autobiografikus színház fogalmaira. Amit csinálunk, az a "hagyományos" színházról eltérő, komplex színházi előadások alkotása. Cél, hogy a résztvevők a színházcsinálás minél több fázisába aktív résztvevőként vonódjanak be (tehát nem csak a történeteiket adják, hanem javasolhatnak / dönthetnek a látvány kapcsán is és beleszólhatnak a konkrét jelenetek, a rendezés és a dramaturgiai szerkezet alakulásába is).

2023-ben középkorú férfiakkal dolgoztunk (az előadás 2024 januárjában lett készen)!

A projekt elérhetősége: ÁLLAMPOLGÁRI SZÍNHÁZ - közösségi színházi projekt - Káva Kulturális Műhely (kavaszhaz.hu)

IV. HAZAI ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

Hospitálási és tanulási programjaink: 2023-ban is biztosítottunk lehetőséget külsős szakmai vendégeinknek, hogy intenzíven bekapcsolódhassanak a munkánkba, így két – az **ELTE BTK-n** és a **Színház- és Filmművészeti Egyetemen** tanuló – fiatal vehetett részt hospitálási programunkban az együttműködési megállapodás keretében. Mindemellett szinte minden előadásunk nyitott a szakmai érdeklődők előtt, akikkel rendszeresen tartunk értékelő, elemző beszélgetéseket a látott komplex előadások működéséről, hatásairól. Színházi nevelési szakmai munkánkhoz évek óta szorosan hozzátartozik, hogy intenzíven bekapcsolódunk a magyarországi színházi neveléssel foglalkozó csoportok, projektek munkájának segítésébe, koordinálásába.

2013 januárjában működésünk fő helyszínét áthelyeztük a XI. kerületi **MU Színházba**. 17 év után váltottunk bázist és ennek elsősorban szakmai okai voltak. Úgy látjuk, mindkét szervezet/intézmény számára előnyös az innovatív együttműködés. Számunkra az alábbiakat jelenti konkrétan az együttműködés:

- rendszeres bemutatkozási lehetőséget a gyerekeknek és fiataloknak szóló TiE előadásainkkal;
- kísérletezési lehetőséget, melynek keretében például több alkalommal felnőtt közönséggel próbáltuk ki egy-egy előadásunkat;
- promóciós munkát felnőtteknek szóló előadásaink, programjaink kapcsán;
- koprodukciós együttműködést, melynek keretében a MU Színház anyagilag is támogatja / támogatta egyes produkcióink létrejöttét és bemutatását (pl.: Gubanc, Üzlet, 3050 gramm, Jégföld / Sziget);
- közös szakmai rendezvények megtartása (fórum konferencia-sorozat, nyílt napok stb.);
- a MU Színház szakmai profiljának lépcsőzetes alakítása, a közösségi színház gondolatának közös értelmezése, gyakorlati megvalósítása;
- rendszeres részvétel a MU Színház és a SÍN által életre hívott OPEN Nemzetközi Közösségi Színházi Fesztiválon.

PARTICIPATE IN YOUR LIFE PROJEKT

Olyan - reményeink szerint sok évre szóló - nemzetközi hálózatot hívtunk életre néhány éve, amelynek tagjai gyerekekkel és / vagy fiatalokkal (is) foglalkozó színházak, és amelyek munkájukban jelentős teret adnak az interaktivitásnak (vagy nyitottak ezen formák megismerésére és alkalmazására). Fő célunk egymás és egymás kulturális háttérének alapos megismerése és a tudásátadás biztosítása (mindenki tud tanítani valami újat a másik szervezetnek). Ennek a csoportnak a tagjai a későbbiekben közösen hoznak létre nemzetközi projekteket a performativitás területein. Távlati cél tehát egy olyan platform életre hívása, ahol a résztvevők konkrét projekteken a performatív eszközöket a részvétellel kapcsolják össze a gyerekekre és fiatalokra koncentrálva. Partnerországok: Norvégia, Izland, Litvánia, Magyarország. Az első év egymás és egymás színházi kultúrájának megismeréséről szólt. 2021 októberében a **JOIN IN**

ssdd

elnevezésű **bergeni színházi konferenciát** rendeztük meg Bergenben, valamint egy újabb elnyert nemzetközi támogatásnak köszönhetően megvalósult a **BÁBEL TORNIA** című **nemzetközi előadás** tervezése, létrehozása is. A középiskolás korosztályt célzó, interaktív előadás próbái és bemutatója 2022 augusztusában, a Kaunasi Nemzeti Drámai Színházban (Kaunas, Litvánia) voltak. Egy újabb sorozatot játszottunk Norvégiában '23 őszén, majd a „közös energiáink” az új projektek előkészítésére mentek. Kiértékeljük a közös előadás tanulságait és ezek függvényében terveztük meg a főként bilaterális projektekre épülő következő szakaszt.

Fbook: <https://www.facebook.com/groups/517768622001188>

Honlap: <https://participateinyourlife.weebly.com/>

Nemzeti Táncszínház, Duna Táncműhely, Kolibri Gyermek- és Ifjúsági Színház

Nagyon jelentős innovációnak / kísérletezésnek tartjuk a tánc és a színházi nevelés összekapcsolását: az elmúlt években négy előadást készítettünk (Horda2, Igaz történet alapján, Talpuk alatt, Tükörben) a Közép-Európa Táncszínházzal, a Duna Táncműhellyel és a Nemzeti Táncszínházzal közösen, melyek az általános és középiskolák diákjaival ismertetik meg a tánc, a mozgás örömeit, miközben érdemben gondolkodunk együtt egy-egy társadalmi problémán. Mindhárom előadásunk szerepelt már az ASSITEJ Biennálé versenyprogramjában, Kaposváron (ahol a Talpuk alatt produkció ifjúsági kategóriában Üveghegy díjat is nyert 2022 májusában).

2023 őszén a Kolibri Színházzal karöltve született meg egyik legújabb TiE-előadásunk Szülőjavító címmel.

V. JELENLÉT

2023-ban az alábbi VIDÉKI és KÜLFÖLDI VÁROSOKban, településeken voltunk vendéggjátékon:

Aszód, Bakonyháza, Borzavár, Jásd, Szentendre, Barcs, Csehimindszent, Győrvár, Csurgó, Celldömölk, Nyíregyháza, Debrecen, Kaposvár, Kecskemét, Szeged, Budaörs, Gödöllő, Jánosháza, Környe, Linz (Ausztria), Bergen (Norvégia), Temesvár (Románia), Komárom (Szlovákia).

Budapesten belül ezeken a helyeken fordultunk meg: MU Színház, stúdió (Káva Műhely), Nemzeti Táncszínház, Marczibányi Téri Művelődési Központ, különböző általános és középiskolák.

VI. KUTATÁSOK, DISSZEMINÁCIÓ

Tizenhat éve kereszttül működünk együtt Horváth Kata és Oblath Márton szociológusokkal, kultúrantropológusokkal, az **AnBlok**k Kultúra- és Társadalomtudományi Egyesülettel, illetve a **PARFORUM** Részvételi és Kutatói Műhellyel. Kvalitatív módszertanú kutatásaink a színházi nevelés pedagógiai hatékonyságával, hatásaival, recepciójával foglalkoznak, és kiemelten e módszer társadalmi hasznosságát vizsgálják. Konkrétabban azt a tanulási folyamatot, amely a színházi nevelés terében jön létre, és amelyben a társadalmi, illetve a társas együttéléssel kapcsolatos tudások, készségek, tapasztalatok megmozdulnak, egyeztetésre kerülnek, és újrafogalmazódnak. 2023-ban **K+ Kiadványok** című elméleti és módszertani könyvsorozatunkban az alábbi kötetek jelentek meg:

- Labirintus – egy komplex színházi nevelési előadás létrejötte és működése (8. kiadvány)
- Jégföld – komplex színházi nevelési (TiE) előadás (9. kiadvány)

Kiadványaink elérhetők és letölthetők a Tudástárban: <https://kavaszhaz.hu/tudastar/>

ssdd

VII. MÁS SZAKMAI MUNKÁK

2023 év végén már 319 fős volt Suli+ elnevezésű fbook csoportunk, mely számunkra kiemelten fontos pedagógus csoport, több, mint 1500 nevet tartalmazó bővített CRM-listánk mellett a legfontosabb felület, ahol híreket, eseményeket oszthatunk meg, ahol kérdéseket tehetünk fel és kéréseket fogalmazhatunk meg a tanárok felé.

Az elmúlt időszakban fejlesztettük honlapunkat (tartalomfejlesztés, mobil optimalizáció), itt található arhívumunk fejlesztése volt a legfontosabb feladatunk.

VIII. INFRASTRUKTÚRA, FOGLALKOZTATÁS, FEJLESZTÉSEK

Társulatunk saját játszóhellyel nem rendelkezik, ugyanakkor a MU Színház rezidens csapataként sok előadásunkat a MU Színház stúdiótermében játsszuk. Saját színháztechnikai eszközparkkal rendelkezünk, melyet igyekszünk a lehetőségeinkhez mérten fejleszteni. Ugyanitt irodát is bérlünk, a szükséges irodatechnikai eszközök rendelkezésünkre állnak a mindennapi munkához. A karbantartás és fejlesztés folyamatos anyagi ráfordítást igényel. Munkatársaink döntő része állásban van, másokkal szerződéses viszonyban állunk. 2023-ben az állandó stáb 13 főből állt. 2023 végén 4 fő dolgozott a menedzsmentben, 8 fő csak a művészeti-szakmai stábben, egy fő pedig mindkét területen. Mintegy 10, jelenleg is aktív, szerződéses önkéntesre számíthatunk, akik rengeteg feladat ellátásában segítettek nekünk (pl.: irodai munkák, pályázati elszámolások, fordítások készítése, rendezvények segítése). A társulat állandó tagjai voltak 2023-ben: Balassa Zsófia, Benkő-Kovács Gergő, Bori Viktor, Boznánszky Anna, Gyombolai Gábor, Kardos János, Milák Melinda, Elefánti Emma, Frigyesi Eszter, Sereglei András, Somorjai Márton, Sólyom-Nagy Fanni, Takács Gábor.

IX. PÁLYÁZATI EREDMÉNYESSÉG

Szervezetünk és egyben társulatunk működése legnagyobb részben a pályázatokra támaszkodik. Ezzel együtt az elmúlt években anyagi forráslehetőségeinket igyekeztünk a lehető legjobban diverzifikálni, így ma már a forrásteremtésben a hazai és a külföldi pályázati lehetőségek mellett érdemben jelennek meg a hazai meghívásos együttműködések, a nemzetközi projekteken való együttműködések, az iskolai osztályok hozzájárulásai, a közösségi adománygyűjtés különböző formái és a szervezetünket segítő üzleti vállalkozás (természetesen egy másik szervezeten keresztül) bevételei.

2023-ban mindösszesen 27 pályázatot írtunk meg mi magunk vagy adtak be ránk partnereink, ebből 14 volt sikeres, támogatott pályázat.

X. SZAKMAI SIKEREK, DÍJAK - 2023

- Nem lehetetlen lenni című – Kerekasztallal közös – előadásunk meghívást kapott a veszprémi Holtszezon Irodalmi Fesztiválra

Budapest, 2024. 05. 22.

Káva Kulturális Műhely
1145 Budapest, Columbus u. 69/a.
Adószám: 18082865-2-42
Első Bank: 11991102-02181020
Levelezési cím: 1117 Bp., Körösy J. u. 17.
Takács Gábor
Elnök, operatív vezető vezető